

Mari Rantanen ps ym.

Lakialoite laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan kansalaisuuslakiin lisättäväksi uusi säännös monikansalaisuuden epäamisestä tilanteissa, joissa henkilö hakee Suomen kansalaisuutta ollessaan sellaisen valtion kansalainen, joka ei vastavuoroisesti hyväksy monikansalaisuutta Suomen osalta, tai jos Suomen kansalainen vapaaehtoisesti saa sellaisen valtion kansalaisuuden, joka ei vastavuoroisesti hyväksy monikansalaisuutta Suomen kansalaisuuden osalta.

PERUSTELUT

Monikansalaisuudella (niin sanottu kaksoiskansalaisuus) tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilöllä on samanaikaisesti useampi kuin yksi kansalaisuus. Suomi on hyväksynyt monikansalaisuuden rajoituksetta nykyisessä vuonna 2003 voimaan tulleessa kansalaisuuslaissa (359/2003). Tätä ennen vuonna 1968 voimaan tullessa laissa Suomen kansalaisuuden ehtona oli vapautuminen vieraan valtion kansalaisuudesta, ja toisaalta vieraan valtion kansalaisuuden saamalla menetti Suomen kansalaisuuden. Monikansalaisuuden sallii vain noin puolet maailman valtioista, joista monessa monikansalaisuudelle on asetettu erilaisia rajoituksia.

Suomea sitova kansalaisuudesta tehty eurooppalainen yleissopimus edellyttää monikansalaisuuden sallimista silloin, kun lapsi saa useamman kansalaisuuden syntyessään tai kun kansalaisuus saadaan avioliiton kautta. Sopimuksen 7 artiklan mukaan sopimusvaltio voi kuitenkin säätää valtionsisäisessä lainsäädännössään kansalaisuuden menettämisestä tapauksessa, jossa henkilö saa vapaaehtoisesti jonkin toisen valtion kansalaisuuden. Euroopan unionissa kieltoja tai rajoituksia monikansalaisuudelle ovat asettaneet Irlanti, Slovenia, Latvia, Saksa, Itävalta, Slovakia, Viro, Espanja ja Alankomaat.

Monikansalaisuus aiheuttaa riskejä ja uhkia erityisesti asevelvollisuuden ja Suomen turvallisuuden kannalta keskeisten virkojen ja tehtävien osalta. Asevelvollisuus koskee Suomen kansalaisia, ja valtion virkamieslaissa on säädetty viroista, joihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Monikansalaisuuden epäminen tilanteissa, joissa toinen valtio ei vastavuoroisesti tunnusta Suomen kansalaisuutta, vähentää riskejä ja uhkia ulkomaansidonnaisuuksista. Lakimuutos myös kannustaa vastavuoroisten kansainvälisten suhteiden rakentamiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Lakialoite LA 17/2022 vp

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kansalaisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kansalaisuuslakiin (359/2003) uusi 13 a ja uusi 35 a § seuraavasti:

13 a §

Poikkeus vastavuoroisen kansalaisuuden tunnustamisen perusteella

Hakijalle, jolla on vieraan valtion kansalaisuus sellaisessa valtiossa, joka ei tunnusta Suomen kansalaisuutta samanaikaisesti oman kansalaisuutensa kanssa, on kansalaisuuden ehdoksi pantava, että hän vapautuu vieraan valtion kansalaisuudesta päätöksessä määrätyn ajan kuluessa uhalla, että hakemus muuten raukeaa.

5 luku

Suomen kansalaisuuden menettäminen ja säilyttäminen

35 a §

Suomen kansalaisuuden menettäminen vastavuoroisen kansalaisuuden tunnustamisen puuttumisen vuoksi

Suomen kansalainen, joka haluaa tulla sellaisen vieraan valtion kansalaiseksi, joka ei tunnusta Suomen kansalaisuutta samanaikaisesti oman kansalaisuutensa kanssa, on päätettävä menettämään Suomen kansalaisuus siitä hetkestä, kun hän saa vieraan valtion kansalaisuuden.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Lakialoite LA 17/2022 vp

Helsingissä 17.3.2022

Mari Rantanen ps
Jari Ronkainen ps
Lulu Ranne ps
Jani Mäkelä ps
Sheikki Laakso ps
Ritva Elomaa ps
Jenna Simula ps
Jukka Mäkynen ps
Rami Lehto ps
Kaisa Juuso ps
Leena Meri ps
Päivi Räsänen kd
Jari Kinnunen kok
Marko Kilpi kok